

Daniel Kitabı - Doqquz Nömrə

Birinci Mələyin Müjdəsi

Jeff Pippenger

2023-12-04

Daniel kitabının birinci fəslə, Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki birinci mələyin xəbərini təmsil edir. Yehoyaqim simvolik olaraq göstərir ki, bu, “axır zaman”da birinci mələyin xəbərinin gəlişi deyil, onun qüvvətləndirilməsidir. Bütün peyğəmbərlər təhqiqat mühakiməsinin “son günləri”ni müəyyən edirlər; buna görə də bu fəsil yüz qırx dörd minin sınaq prosesinin başladığı 11 sentyabr 2001-ci ili təmsil edir. Malaki kitabının üçüncü fəslində həmin proses, əhdin xəbərçisinin qəflətən Öz məbədinə gəlməsi üçün yolu hazırlayan bir xəbərçinin fəaliyyəti zamanı baş verən təmizlənmə prosesi kimi təsvir edilmişdir. Yolu hazırlayan xəbərçi, səhrada fəryad edən “səs” də olmaqla, eyni zamanda bir sınaqdır və bu da təmizlənmə prosesinin bir hissəsidir. Malaki kitabının üçüncü fəslində yüz qırx dörd min Levi oğulları kimi təmsil olunur. Levi oğulları, vəhşi heyvanın surətini təmsil edən qızıl buzov üsyanı zamanı xəbərçi Musa ilə birgə dayananları təmsil edir.

Vəhşi heyvanın surəti sınağından keçmək, təmizlənmə prosesini təşkil edən üç sınaqdan ikincisinin başqa bir Müqəddəs Kitab nümunəsidir. Levi oğulları möhürlənməzdən əvvəl həmin sınaqdan keçməlidirlər.

Yezekelin səkkizinci və doqquzuncu fəsillərindəki möhürlənmə, 11 sentyabr 2001-ci ildə başlanmış təmizlənmə prosesinin başqa bir təsviridir. Səkkizinci fəsildə, nəhayət günəşə səcdə edən Yerusəlimdəkilər, Laodikeyalı Adventizmin dörd nəslini təmsil edirlər. Doqquzuncu fəsildə isə möhürü alanlar, Yerusəlimin daxilində baş verən iyrəncliklərə görə ah çəkib fəryad edənlərdir. Yerusəlim Allahın kilsəsidir.

Üç mələyin xəbərləri həm də təmizlənmə prosesinin bir təsviridir. Bu üç xəbər üçmərhələli bir sınaq prosesini təmsil edir və Levioğullarının ikinci sınaqda ümumiyyətlə iştirak edə bilmələri üçün birinci sınaqdan keçmələri tələb olunur. Üçüncü sınaq başqa növ bir sınaqdır, çünki o, Levioğullarının ilk iki sınaqdan uğurla keçib-keçmədiyini müəyyən edən bir sınağı təmsil edir. Bu, peyğəmbərlik lakmus sınağıdır. Birinci sınaq qida sınağıdır (ruhani mənada), çünki onun keçilməsi və ya uğursuz olması, Levioğullarının əhdin xəbərçisinin yolunu hazırlayan xəbərçi İlyas vasitəsilə Müqəddəs Ruhun verdiyi xəbəri qəbul edib-etməmələrindən asılıdır.

Vəhy kitabının birinci ayəsi həmin xəbərdarlığın ciddiliyini vurğulayır. O, qəsdən göstərir ki, Yəhya kimi təsvir edilən bəşəri elçinin kilsələrə göndərdiyi xəbər ona Cəbrayıl tərəfindən verilmişdir; Cəbrayıl isə onu Məsihdən almışdı, O da öz növbəsində onu Atadan almışdı. İlyasın xəbəri ilahi səlahiyyətə malikdir və Yəhyanın, yaxud İlyasın, yaxud “səhrada car çəkənin səsi”nin xəbərini rədd etmək İsa Məsihin Vəhyini rədd etmək deməkdir.

İkinci sınaq vizual sınaqdır, çünki Levi oğulları, yer üzünü öz izzəti ilə işıqlandırmaq üçün enmiş mələyin əlində olan İlyasın xəbərini yedikdən sonra, onlara zamanın əlamətlərini düzgün ayırd etməyə imkan verən bibliya metodologiyasını qəbul etmişlər. Həmin metodologiya Levi oğullarına

bu zaman əlamətlərinin vəhşi heyvanın surəti sınağının yerinə yetməsi olaraq Birləşmiş Ştatlarda kilsə ilə dövlətin bir araya gəlməkdə olduğunu göstərdiyini tanımağa imkan verir. Daha mühümü isə budur ki, həmin zaman əlamətləri müqəddəs islahat xətlərinin konteksti daxilində yerləşdirildikdə, onlar Alfa və Omeqanın mahiyyətini təşkil edir, başlanğıc sonu təsvir edir. Müqəddəs islahat xətləri Allahın xalqının Allahın möhürünə hazırlanmaq işində özlərini hazırlamaq üçün qüvvələri çatan hər şeyi edərək əməkdaşlıq etməli olduğunu göstərir.

Buna görə də, ey sevimlilərim, siz həmişə itaət etdiyiniz kimi, yalnız mənim hüzzurumda deyil, indi yoxluğumda daha artıq, öz xilasınızı qorxu və titrəyişlə həyata keçirin. Çünki həm istəməyi, həm də Öz xoş niyyətinə uyğun olaraq etməyi sizdə hasil edən Allahdır. Hər şeyi gileylənmədən və mübahisəsiz edin ki, əyri və pozğun bir nəslin arasında qüsursuz və saf, məzəmmətsiz Allah övladları olarsınız; onların arasında dünyada çıraqlar kimi parlayırsınız. Filipililərə 2:12–15.

Dörd nəfərdən ibarət olan Daniel, Hananya, Mişael və Azarya, Vəhyin on səkkizinci fəslindəki mələyin enişinin müəyyənləşdirilməsi olaraq 11 sentyabr 2001-ci ili tanıyan və onun əlində olan gizli mənəni götürüb yeməyi seçən bütün dünyadakı Yeddinci Gün Adventistlərini təmsil edir. Yeməli olan gizli manna, həvari Pavelin yenicə istinad etdiyi kimi, Öz iradəsini və xoş niyyətini yerinə yetirmək üçün Öz xalqının daxilində fəaliyyət göstərən Allahı (gizli mənəni) təmsil edir. Pavel Filadelfiyalılara göndərilən xəbərcini təmsil edir və onun ismarıcını rədd etmək ölüm idi. Daniel, Hananya, Mişael və Azarya gizli mənəni yeməyi seçənləri təmsil edir.

Bunların arasında Yəhuda övladlarından Daniel, Xananya, Mişael və Azarya da var idi. Xədimlər başçısı onlara adlar verdi: Danielə Belteşassar adını verdi; Xananyaya Şadrak; Mişaelə Meşak; Azaryaya isə Abedneqo. Lakin Daniel ürəyində qəti qərara aldı ki, padşahın yeməyindən olan payla və onun içdiyi şərabla özünü murdarlamasın; buna görə də xədimlər başçısından xahiş etdi ki, özünü murdarlamasına yol verməsin. Daniel 1:6–8.

Daniel qərara gəlir ki, 11 sentyabr 2001-ci ildə göydən endirilmiş xəbəri yeməyi arzulayır və həmçinin Babilin yeməyi və içkisi ilə təmsil olunan xəbəri rədd etsin. Aşpenaz Yəhuda əsirlərindən hansılarının padşahın hüzzuruna gətirilməli olduğunu seçmişdi.

Padşah öz xacələrinin rəisi Aşpenaza əmr etdi ki, İsrail oğullarından, padşah nəslindən və əyanlardan bəzilərini gətirsin; elə gəncləri ki, onlarda heç bir qüsurluq olmasın, gözəl simalı olsunlar, hər cür hikmətdə bacarıqlı, bilikdə mahir, elmdə anlayışlı olsunlar, padşahın sarayında durmağa qabiliyyətləri olsun və onlara Xaldeylilərin yazısını və dilini öyrətsinlər. Daniel 1:4, 5.

Vəhy kitabının birinci fəslində göstərilən əmrlər silsiləsinə əməl etsək, Navuxodonosor İşayanın Hizqiyyaya bəyan etdiyi peyğəmbərliyə uyğun gələn oğlanları seçməyi Aşpenaza tapşırırmışdı. Aşpenaz bu xəbəri götürüb sonra xədimlər başçısı Melzara verdi. Navuxodonosor səmavi Atanı təmsil edir; Aşpenaz Məsihi, Melzar isə Cəbrayılı təmsil edir. Aşpenaz hansı oğlanların seçilməli olduğunu bildirdi və Danieli padşahın hüzzuruna gətirməzdən əvvəl onun qida ilə bağlı düzgün qərar verəcəyini də bildirdi.

İndi Allah Danieli hədimlərin rəisinin yanında lütf və mehriban məhəbbətə nail etmişdi. Hədimlərin rəisi isə Danielə dedi: “Sizin yeməyinizi və içəcəyinizi təyin etmiş ağam padşahdan qorxuram; çünki nə üçün o, sizin üzlərinizi sizin yaşınızdakı gənclərin üzlərindən daha solğun görsün? Onda siz mənim başımı padşah qarşısında təhlükəyə atmış olarsınız.” Daniel 1:9, 10.

Melzar burada üç mələyin xəbərlərinin birinci addımını müəyyən edir. Birinci addım Allahdan qorxmaqdır; necə ki, bu, Melzarın Navuxodonosordan qorxması ilə göstərilir. İbrani əlifbasının birinci, on üçüncü və son hərfinin birləşdirilməsi ilə əmələ gətirilmiş “həqiqət” sözünün üç mələyin təmsil etdiyi üçaddımlı sınaq prosesini ifadə etdiyi bu məqalələrdə əvvəllər göstərilmişdir. Bununla, bir neçə şahidin təsdiqi əsasında müəyyən edilmişdir ki, birinci mələyin xəbəri üç mələyin xəbərləri ilə təmsil olunan üç sınağın hər üçünü özündə ehtiva edirdi. Birinci mələyin xəbəri əbədi Müjdə kimi müəyyən edilir və bu da onu Adəmin günlərindən Məsihin İkinci Gəlişinədək eyni Müjdə olaraq səciyyələndirir.

Və mən göyün ortasında uçan başqa bir mələk gördüm; onun yer üzündə yaşayanlara, hər millətə, qəbiləyə, dilə və xalqa təbliğ etmək üçün əbədi Müjdəsi var idi. O, uca səslə deyirdi: “Allahdan qorxun və Ona izzət verin; çünki Onun hökm saati gəlib çatmışdır; göyü, yeri, dənizi və su mənbələrini Yaradanına səcdə edin.” Vəhy 14:6, 7.

Birinci mələyin xəbərinin ilk addımı Allah qorxusudur. İkinci addım Ona izzət verməkdir, üçüncü isə Onun hökm saatının yetişməsidir. Digər iki mələyin xəbərləri ilə əlaqədar olaraq, birinci mələyin xəbəri “Allahdan qorxun” çağırışıdır. Sonra ikinci mələyin xəbəri Babilin süqutunu elan edir və istər birinci mələyin Millerçi hərəkətində, istərsə də üçüncü mələyin hərəkətində, Babildən çıxış çağırışı Müqəddəs Ruhun tökülməsinin təzahür etdiyi yerdir. Həmin zaman dövründə, istər bu, Gecəyarısı hayqırtısı, uca hayqırtı, yaxud son yağış kimi təqdim edilsin, xəbəri bəyan edənlər Allaha izzət verirlər. İkinci mələyin xəbəri Allahın izzətləndirildiyi yerdir və həmin zaman dövrü elə bir zamana aparır ki, Millerçi tarixdə tədqiqat hökmü başlamışdı, yaxud Bazar qanunu böhranında baş verən Babil fahişəsinin hökmü.

Melzarın qorxusu birinci mələyin xəbərini təmsil edir və bu, on gün davam edən qida sınağını başlanğıca gətirir; on rəqəmi də sınağı ifadə edir. Melzarın padşahdan qorxduğunu bildirməsi, Danielin padşahdan daha çox Allahdan qorxmasına və Babilin yeməkləri ilə özünü murdarlamamağa ürəyində qəti qərar verməsinə uyğun idi. Danielin və həmin üç dəyərli gəncin sınaqdan keçirildiyi müddət üç il idi; beləliklə, bu, üç mələyin xəbərlərinin üç mərhələsini təmsil edir.

Padşah onlara hər gün padşahın yeməklərindən və içdiyi şərabdan pay təyin etdi; belə ki, onları üç il bəsləsinlər və bunun sonunda onlar padşahın hüsurunda dayansınlar. Daniel 1:5.

Danielin birinci fəsli birinci mələyin xəbərinin qüvvətləndirilməsini təmsil edir və orada qida ilə bağlı sınağın başlanğıcı qeyd olunur; bu sınaq Millerçi tarixdə kiçik kitabçanın yeyilməsi ilə təmsil olunmuşdur. Daniel və üç ləyaqətli gənc üçün sınaq dövrü həmin üç ilin ilk on günü ərzində başa çatdırıldı. On rəqəmi sınaq prosesinin rəmzidir; necə ki, qədim İsrail Yeşua və Kalebin xəbəri ilə təmsil olunan onuncu sınağı rədd etdikdə bu rəmz təzahür etmişdi. Bu, həmçinin Smirna kilsəsinin

təqib dövründə də təmsil olunur.

Çəkəcəyin əzablardan heç birindən qorxma; bax, şeytan sizi sınamaq üçün bəzilərinizi zindana atacaq; və on gün müsbət çəkəcəksiniz; ölümə qədər sadıq ol, Mən də sənə həyat tacını verəcəyəm. Vəhy 2:10.

Smirna kilsəsinə verilən nəsihət ondan ibarət idi ki, sınaq prosesindən qorxmasınlar; çünki əgər onlar Allahdan qorxsalar, O onların mömin Allah qorxusunu həyat tacı ilə mükafatlandıracaqdır. Həmin mömin Allah qorxusu Danielin səmavi mannadan yemək arzusunda təcəssüm olunur.

O zaman Daniel xacələr rəisinin Daniel, Xananya, Mişael və Azaryanın üzərinə təyin etdiyi Melzara dedi: “Yalvarıram, qullarını on gün sına; bizə yemək üçün paxlalı bitkilər, içmək üçün də su versinlər. Sonra hüsurunda bizim çöhrələrimizə və padşahın yemək payından yeyən cavanların çöhrəsinə baxılsın; necə görsən, qullarınla elə rəftar et.” Beləcə o da bu işdə onlara razılıq verdi və onları on gün sınaqdan keçirdi. Daniel 1:10–14.

Birinci sınaq Allahdan qorxmaq idi; bunu Melzar və Danielin qəlbində Babilin yeməyi və içkisi ilə özünü murdarlamamaq qərarına gəlməsi nümunə göstərir. Birinci mələyin xəbərinin ikinci ünsürü Allaha izzət verməkdir ki, bu da pəhrizin təsirlərinin görünən təzahürünü ifadə edir. On günün sonunda Daniel və üç sadıq şəxs fiziki görkəmləri ilə Allaha izzət verdilər.

On günün sonunda onların çöhrələri padşahın təam payını yeyən bütün gənclərdən daha gözəl və bədəcə daha dolğun göründü. Beləcə nəzarətçi onların təam payını və içməli olduqları şərabı götürdü; onlara paxlalı qidalar verdi. Bu dörd gəncə gəldikdə isə, Allah onlara hər cür elm və hikmətdə bilik və məharət verdi; Daniel isə bütün rüyaları və yuxuları anlamaq qabiliyyətinə malik idi. Daniel 1:15–17.

Dörd uşaq pəhrizin ilk sınağından keçdi; bu, Adəm və Həvvanın büdrədiyi yer idi və Məsihin vətənzindən dərhal sonra üzləşdiyi ilk sınağı təmsil edirdi. Məsihin vətəzi Onun peyğəmbərlik xəttindəki birinci xəbərin qüvvətləndirilməsi idi. Bu, “səhrada fəryad edən səs” tərəfindən bəyan edilən xəbəri qüvvətləndirdi və təsdiqlədi. Sonra, Daniel və üç sədaqətli gəncdə olduğu kimi, Məsih qırx gün ərzində pəhriz üzrə sınaqdan keçirildi, necə ki Daniel on gün ərzində sınınmışdı. Daniel və Məsih 11 sentyabr 2001-ci ildə enən mələyin əlindəki gizli mannın sınağını təcəssüm etdirirdilər. Məsih üçün də, Daniel üçün də bundan sonra iki sınaq gələcəkdi. İkinci sınaq Danielin və üç sədaqətli gəncin öz simaları ilə Allahı izzətləndirdikləri yer idi. Məsih üçün pəhriz sınağından sonra gələn sınaq da izzəti təmsil edirdi.

Və iblis Ona dedi: «Əgər Sən Allahın Oğlusansa, bu daşa əmr et ki, çörək olsun». İsa ona cavab verib dedi: «Yazılmışdır: İnsan təkcə çörəklə deyil, Allahın hər bir kəlamı ilə yaşayacaq». Və iblis Onu uca bir dağa çıxarıb bir an içində dünyanın bütün padşahlıqlarını Ona göstərdi. Və iblis Ona dedi: «Bütün bu hakimiyyəti və onların izzətini Sənə verəcəyəm; çünki bunlar mənə verilmişdir və mən də onları istədiyimə verirəm. Buna görə də əgər Sən mənə səcdə etsən, hamısı Sənin olacaq». İsa cavab verib ona dedi: «Çəkil arxama, Şeytan; çünki yazılmışdır: Rəbbin olan Allahına səcdə edəcək və yalnız Ona ibadət edəcəksən». Matta 4:3–8.

Məsih pəhriz sınağından keçdikdən sonra, Şeytan ona dünyanın bütün padşahlıqlarının “izzətini” təklif etdi, lakin Məsih bunun əvəzinə padşahların Padşahını izzətləndirməyi seçdi. Adəm və Həvva ilk sınaqda uğursuz oldular və dərhal əncir yarpaqları ilə üzlərini gizlətməyə çalışdılar; çünki onlar artıq əvvəllər geyindikləri nur libasının təmsil etdiyi Allahın izzətini əks etdirmirdilər. Daniel və üç saleh pəhriz sınağından keçdikdə isə, onlara sonra “bütün elm və hikmətdə bilik və məharət verildi; Daniel isə bütün görüntülər və yuxular haqqında anlayışa malik idi.”

Onlar Melzar tərəfindən tətbiq edilmiş vizual sınaq olan ikinci sınaqdan keçdilər. Millerçi tarixində ikinci mələyin xəbəri, Vilyam Millerin təmsalında səhrada fəryad edən “səs”in xəbərini qəbul edənlərlə onu rədd edənlər arasındakı fərqi müəyyən etdi. Peyğəmbərlik baxımından, bundan sonra Millerçi hərəkət Protestanlığın görünən və yeganə həqiqi buynuzu oldu, xəbəri və hərəkəti rədd edənlər isə Romanın qızları oldular. Onlar kiçik kitabın əksinə olaraq Babilin yeməyini yeməyi və şərabını içməyi seçmişdilər. Üç ilin sonunda Daniel və o dəyərli şəxslər Navuxodonosorun qarşısına mühakimə olunmaq üçün gətirildilər.

Padşahın onları hüzuruna gətirməyi buyurduğu günlərin sonunda hərəmağalarının rəisi onları Navuxodonosorun hüzuruna gətirdi. Padşah onlarla danışdı; və onların hamısı arasında Daniel, Xananya, Misael və Azarya kimisi tapılmadı; buna görə də onlar padşahın hüzurunda durdular. Padşahın onlardan soruşduğu hikmət və dərrakəyə dair bütün məsələlərdə onları bütün səltənətində olan bütün sehrbazlardan və münəccimlərdən on qat üstün tapdı. Daniel isə padşah Kirin birinci ilinə qədər qaldı. Daniel 1:18–21.

Daniyel və üç sadıq yoldaşı “on” günlük sınaqdan keçdilər, sonra isə yekun imtahanlarından/sınaqlarından keçdikdə, başqalarının hamısından “on” qat daha müdrik olduqları aşkar edildi.

Daniel kitabının birinci fəslə, Daniel və Vəhy kitablarından ibarət olan kitabda birinci mələyin xəbərinə dair ilk istinaddır. O, Vəhy kitabının on dördüncü fəslindəki birinci mələklə eyni xüsusiyyətlərə malikdir. O, ilk dəfə Vəhy kitabının birinci ayəsində bəhs edilən həqiqəti təsdiq edir; çünki Navuxodonosor Aşpenaza bir xəbər verdi, o da öz növbəsində xəbəri Melzara çatdırdı, sonra isə o, Daniel ilə əlaqəyə girdi. Ata Məsihə bir xəbər verdi, O da öz növbəsində xəbəri Cəbrayılə verdi, sonra isə o, Yəhya ilə əlaqəyə girdi.

Çatdırılan xəbər, indi möhürü açılan xəbər olmaqla, Atanın Öz kilsəsi ilə olan ünsiyyət prosesini müəyyən edir. Atanın Öz kilsəsi üçün müəyyən etməyi seçdiyi ilk şey, üç mələyin üçmərhləli sınaq prosesidir. Allahın peyğəmbərlik Kəlamı bu prosesi bir neçə peyğəmbərlik xətti ilə, həmçinin milleritlərin tarixi ilə çox diqqətlə təfəsilatlandırmışdır. Bu həqiqətlər 11 sentyabr 2001-ci ildə mələk enəndə onun əlində olan gizli mannın mühüm bir ünsürü idi.

Əgər birinci sınaqdan keçməmisinizsə, iştirak etmək və buna görə də ikinci sınaqdan keçmək qeyri-mümkündür. Bu həqiqət Məsihin və Millerçilərin tarixində aydın şəkildə təmsil olunmuşdur. Daniel kitabının ikinci fəslə ikinci sınaqdır; Bacı Vaytın dediyi kimi, “əbədi təleyimiz bununla müəyyən ediləcək.” O, həmçinin bildirir ki, bu, “möhürlənməzdən əvvəl” keçməli olduğumuz sınaqdır. Həmin sınaq indi demək olar ki, başa çatmışdır.

Danielin ikinci fəsli vəhşinin surəti sınağı haqqındadır və fəslin böyük bir surət barədə olması tamamilə münasibdir; Daniel məhz pəhriz sınağından keçdiyi və “on qat” artıq “dərrakə” və “hikmət”lə xeyir-dualandırıldığı üçün həmin sınağı tanıya bildi. Ellen Whitein yazılarında bu sınaqla bağlı xəbərdarlıqda olduğu kimi, Danielin ikinci fəslindəki surət sınağı da həyat və ya ölüm nəticələrini təmsil edən bir sınaqdır.

Buna görə də padşah qəzəbləndi və çox hiddətləndi, Babilin bütün müdrik adamlarının məhv edilməsini əmr etdi. Fərman verildi ki, müdrik adamlar öldürülsünlər; Danieli və onun yoldaşlarını da öldürmək üçün axtardılar. Daniel 2:12, 13.

Daniel kitabının birinci fəslində toxunmalı olduğumuz daha bir neçə peyğəmbərlik məsələsi vardır və biz növbəti məqalədə həmin məsələləri davam etdirəcəyik.

“Mən yaxşı qorunan və möhkəm dayanan, bədənin bərqərar edilmiş imanını sarsıtmaq istəyənlərə əslə üz verməyən bir dəstə gördüm. Allah onlara razılıqla baxdı. Mənə üç addım göstərildi — birinci, ikinci və üçüncü mələklərin xəbərləri. Məni müşayiət edən mələk dedi: «Bu xəbərlərin bir daşını yerindən oynadana və ya bir sancağını tərpədəcəyə vay! Bu xəbərlərin doğru anlaşılması həyatı əhəmiyyət daşıyır. Canların aqibəti onların necə qəbul edilməsindən asılıdır.» Mən yenə bu xəbərlər boyunca aşağı endirildim və Allahın xalqının öz təcrübəsini necə baha qiymətə əldə etdiyini gördüm. Bu, çoxlu iztirab və şiddətli mübarizə bahasına qazanılmışdı. Allah onları addım-addım irəli aparmış, nəhayət onları möhkəm, sarsılmaz bir təməl üzərinə qoymuşdu. Mən ayrı-ayrı şəxslərin o təmələ yaxınlaşıb onun bünövrəsini yoxladıqlarını gördüm. Bəziləri sevinclə dərhal onun üzərinə çıxdı. Başqaları isə bünövrədə qüsurları axtarmağa başladılar. Onlar istəyirdilər ki, müəyyən düzəlişlər edilsin; onda təməl daha kamil, xalq isə daha çox xoşbəxt olardı. Bəziləri isə onu yoxlamaq üçün təməldən aşağı endilər və onun yanlış qoyulduğunu bəyan etdilər. Lakin mən gördüm ki, demək olar hamısı təməl üzərində möhkəm dayanır və aşağı enənləri şikayətlərinə son qoymağa çağırırdılar; çünki Usta Qurucu Allah idi, onlar isə Ona qarşı vuruşurdular. Onlar özlərini bu möhkəm təmələ gətirib çıxarmış Allahın ecəzkar işini yada saldılar və birlik içində gözlərini göyə qaldıraraq uca səslə Allahı izzətləndirdilər. Bu, şikayət etmiş və təməldən enmiş bəzilərinə təsir etdi və onlar təvazökar baxışla yenidən onun üzərinə çıxdılar.”

“Mənə Məsihin birinci gəlişinin elanına yenidən diqqət yetirmək göstərildi. Yəhya İlyasın ruhu və qüdrəti ilə İsanın yolunu hazırlamaq üçün göndərilmişdi. Yəhyanın şahidliyini rədd edənlər İsanın təlimlərindən fayda görmədilər. Onların Onun gəlişini əvvəlcədən xəbər verən xəbəərə qarşı çıxmaları onları elə bir vəziyyətə qoydu ki, Onun Məsih olduğuna dair ən qüvvətli dəlilləri asanlıqla qəbul edə bilmədilər. Şeytan Yəhyanın xəbərini rədd edənləri daha da irəli apararaq Məsihi rədd etməyə və çarmıxa çəkməyə yönəltdi. Bunu etməklə onlar özlərini elə bir vəziyyətə qoydular ki, Pentikost günündəki xeyir-duanı qəbul edə bilmədilər; halbuki o, onlara səmavi məbədə gedən yolu öyrədəcəkdi. Məbədin pərdəsinin [yırtılması] göstərdi ki, yəhudi qurbanları və ayinləri artıq qəbul olunmayacaqdı. Böyük Qurban təqdim edilmiş və qəbul olunmuşdu, Pentikost günündə enən Müqəddəs Ruh isə şagirdlərin düşüncələrini yer üzündəki məbəddən səmaviyə yönəltdi; İsa Öz qanı vasitəsilə ora daxil olmuşdu ki, Öz kəffarəsinin faydalarını şagirdlərinin üzərinə töksün. Lakin yəhudilər tam qaranlıq içində qaldılar. Onlar xilas planı barədə malik ola biləcəkləri bütün nuru itirdilər və hələ də faydasız qurban və

təqdimlərinə güvənirdilər. Səməvi məbəəd yer üzündəkinin yerini almışdı, lakin onlar bu dəyişiklikdən xəbərsiz idilər. Buna görə də müqəddəs yerdə Məsihin vasitəçiliyindən faydalana bilməzdilər.

“Bir çoxları yəhudilərin Məsihi rədd edib çarmıxa çəkməsi yoluna dəhşətlə baxır; və Onun rüsvayedicə şəkildə təhqir olunmasının tarixini oxuduqda, elə düşünürlər ki, Onu sevirilər və nə Peter kimi Onu inkar edərlər, nə də yəhudilər kimi Onu çarmıxa çəkərdilər. Lakin bütün insanların ürəklərini oxuyan Allah, onların İsayə qarşı duyduqlarını iddia etdikləri məhəbbəti sınaqdan keçirmişdir. Bütün göylər birinci mələyin xəbərinin necə qarşılanmasını ən dərin maraqla izləyirdi. Amma İsanı sevdiyini iddia edən, çarmıx hekayəsini oxuyarkən göz yaşı tökən bir çoxları Onun gəlişinin müjdəsini məsxərəyə qoydu. Onlar xəbəri sevincə qəbul etmək əvəzinə, onu bir aldanış elan etdilər. Onun zühurunu sevənlərə nifrət etdilər və onları kilsələrdən qovdular. Birinci xəbəri rədd edənlər ikincidən faydalana bilməzdilər; nə də gecəyarısı fəryadından fayda gördülər; halbuki bu fəryad onları imanla İsa ilə birlikdə səməvi məbəədin Ən Müqəddəs yerinə daxil olmağa hazırlamalı idi. Və əvvəlki iki xəbəri rədd etməklə, onlar öz anlayışlarını elə qaraltmışlar ki, Ən Müqəddəs yerə aparən yolu göstərən üçüncü mələyin xəbərində heç bir işıq görə bilmirlər. Mən gördüm ki, yəhudilər İsanı çarmıxa çəkdiqləri kimi, formal kilsələr də bu xəbərləri çarmıxa çəkmişlər; buna görə də onların Ən Müqəddəs yerə aparən yol barədə heç bir biliyi yoxdur və orada İsanın vasitəçiliyindən faydalana bilməzlər. Yəhudilər necə öz yararsız qurbanlarını təqdim edirdilərsə, onlar da öz yararsız dualarını İsanın tərək etdiyi şöbəyə yüksəldirlər; və Şeytan, bu aldadılışdan məmnun olaraq, dini bir xarakterə bürünür və öz gücü, əlamətləri və yalançı möcüzələri ilə işləyərək, Məsihə etiqad etdiyini iddia edən bu adamların düşüncələrini özünə tərəf yönəldir ki, onları öz toruna daha möhkəm bağlasın.” Early Writings, 258–261.